

POSTANOWIENIE

Dnia 28 stycznia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Misztal-Konecka

w sprawie z powództwa A. S.
przeciwko D. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce komandytowej w D.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 28 stycznia 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 28 maja 2020 r., sygn. akt V AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od A.S. na rzecz D. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w D. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 28 maja 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...), w sprawie z powództwa A. S. przeciwko D. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółce komandytowej w D. o zapłatę, zmienił na skutek apelacji pozwanej zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. z 23 października 2019 r. w ten sposób, że oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 10 817 zł z tytułu kosztów procesu oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiódł powód, wskazując na naruszenie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 207 § 6 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r. oraz art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 217 § 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do 6 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

4. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się

instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

5. Skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Wskazać przede wszystkim trzeba, że łączenie przesłanki oczywistej zasadności skargi z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów budzi poważne zastrzeżenia. Jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawa) generalnie wyklucza możliwość stwierdzenia oczywistej zasadności skargi. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się, co do zasady, wykluczają, ponieważ zakładają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1), jak i prywatny skarżącego (pkt 4). Trudno sobie wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy, a jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

6. Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego wskazanie jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) nakłada na skarżącego obowiązek nie tylko sformułowania tego zagadnienia, ale, co istotne, także przedstawienia wyczerpującej argumentacji, wykazania, że jest to zagadnienie nowe, dotychczas nierozstrzygnięte, oraz że jego precedensowy charakter będzie miał znaczenie przy rozstrzyganiu spraw podobnych przez sądy powszechne. Uzasadnienie zatem tej przesłanki wymaga od skarżącego szczególnej staranności w wykazywaniu „istotności” zagadnienia, które musi mieć charakter prawny.

7. Skarżący nie sprostął powyższym wymaganiom, zaś rolą Sądu Najwyższego nie jest poszukiwanie okoliczności, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje zagadnienie prawne nakreślone w pytaniu: czy oświadczenie procesowe strony postępowania, polegające na zanegowaniu istnienia stosunku zobowiązaniowego leżącego u podstaw roszczeń powoda, jest odmienną formą działań procesowych strony, aniżeli twierdzenie, o którym mowa w art. 207 § 6 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 6 listopada 2019 r., i co za tym idzie, nie podlega ocenie pod względem jego zgłoszenia w sposób spóźniony - a tym samym niemożliwe jest jego pominięcie na podstawie art. 207 § 6 k.p.c.

Podany problem nie ma charakteru istotnego zagadnienia prawnego. Swoje rozumowanie skarżący opiera na przyjęciu, że Sąd Apelacyjny uznał, iż zaprzeczenie przez pozwanego istnienia łączącego strony stosunku zobowiązaniowego, stanowiącego podstawę roszczenia, złożone na rozprawie przed Sądem pierwszej instancji w dniu 23 października 2019 r., czyli po upływie wyznaczonego terminu do złożenia odpowiedzi na pozew, nie jest twierdzeniem w rozumieniu art. 207 § 6 k.p.c. i jako takie nie jest objęte tym przepisem, a zatem nie podlega pominięciu przez sąd z mocy ustawy jako spóźnione. Zdaniem skarżącego zastosowana wykładnia art. 207 § 6 k.p.c. skutkowałą przyjęciem, że pozwana skutecznie zakwestionowała zasadność roszczenia objętego pozwem, zaś powód miał obowiązek dodatkowego dowodzenia okoliczności zanegowanych z opóźnieniem przez pozwaną. Argumentacja ta jest nietrafna. Jak wynika z analizy treści uzasadnienia wyroku Sąd Apelacyjny uznał, że materiał dowodowy przedłożony przez powoda w toku postępowania, nie pozwalał na ustalenie, że strony łączy umowa, z której zobowiązań pozwana się nie wywiązała. Powód nie wykazał podstawy faktycznej i prawnej swego roszczenia. Sąd drugiej instancji wyjaśnił, że powód złożył jedynie dwie faktury VAT oraz wezwanie pozwanej do zapłaty. Nie wykazał, aby faktury VAT zostały doręczone pozwanej, w pozwie nie przytoczono sposobu wyliczenia dochodzonej kwoty należności głównej i odsetek.

Prowadzi to do wniosku, że Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego nie na skutek oceny stanowiska powódki przedstawionego na rozprawie w dniu 23 października 2019 r., a na skutek prawidłowo sformułowanych zarzutów apelacyjnych, w tym w szczególności zarzutu naruszenia prawa materialnego, t.j. art. 6 k.c. Za podstawę oddalenia powództwa przyjął natomiast brak wykazania przez powoda swojego roszczenia, a w uzasadnieniu wyjaśnił szczegółowo motywy rozstrzygnięcia. W związku z tym wątpliwości dotyczące stosowania art. 207 § 6 k.p.c. podane przez skarżącego w ramach wykazania przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 kp.c., nie mogą stanowić o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania, ponieważ nie mają istotnego znaczenia dla rozpoznawanej sprawy.

8. Oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z samej jej treści wynika w sposób jednoznaczny, że wskazane w skardze podstawy zasługują na uwzględnienie. Oznacza to, że z argumentów przedstawionych we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, bez konieczności dokonywania pogłębionej analizy prawnej lub czynności procesowych sądu, wynika jaskrawa sprzeczność orzeczenia z przepisami prawa niepodlegającymi różnej wykładni i niepozostawiającymi sądowi swobody oceny albo z podstawowymi zasadami orzekania obowiązującymi w demokratycznym państwie prawa. O ile bowiem do uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawy są usprawiedliwione, o tyle do przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędna jest jej oczywista zasadność w wyżej przedstawionym rozumieniu. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się również, że dla stwierdzenia, że w sprawie wystąpiła przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien był wskazać konkretne, naruszone przez sąd przepisy, a także powinien przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, dlaczego te przepisy zostały, jego zdaniem, w tak ewidentny sposób naruszone (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 września 2013 r., III SK 4/13).

9. Skarżący nie przedstawił dostatecznych argumentów świadczących o występowaniu w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna wobec naruszenia przez Sąd Apelacyjny w (...) przepisów postępowania i wydania rażąco niesprawiedliwego wyroku, naruszającego istotne interesy majątkowe powoda i pozbawiającego go zaspokojenia jego uzasadnionych roszczeń. Skarga kasacyjna nie zawiera jednak

wskazania jakie przepisy zostały naruszone, w jaki sposób i że naruszenie to miało charakter kwalifikowany, widoczny bez potrzeby głębszej analizy. Uszło uwagi skarżącego, że przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), stanowią dwa odmienne, z uwagi na funkcje, jakie pełnią, niezależne od siebie wymagania skargi kasacyjnej. Skarżący, formułując więc wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie, powinien przedstawić wyodrębniony, samodzielny wywód prawny odnoszący się do wskazanych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powód natomiast - w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej jego uzasadnienia - nie wyjaśnił dostatecznie, na czym polegają nieprawidłowości prowadzące do oczywistej zasadności skargi.

10. Mając to na względzie, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o kosztach orzekając zgodnie z art. 98 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ K.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

ke